

## Introducció

Fa deu anys que Espai de Recerca va començar a caminar i un dels objectius que ens vam proposar aleshores va ser la publicació d'una revista anual que oferís, a les persones interessades, la possibilitat d'entendre una mica més la societat molinenca i l'espai que l'acull, tot incrementant així, des d'una perspectiva local, el coneixement global del nostre país. El contingut dels articles que en aquests deu anys han omplert les pàgines de *L'Espai* s'ha basat en l'estudi i l'aprofundiment dels temes tractats, i ha deixat sempre una porta oberta per completar-ne la recerca, que mai no es pot donar per acabada. Les noves generacions d'estudiants i universitaris han aportat als estudis locals, en general, una important renovació temàtica i metodològica que des d'Espai de Recerca hem tingut ocasió de canalitzar.

També s'ha de dir que sense el suport de les persones que han cregut en el nostre projecte no ens hauria estat possible publicar anualment una revista com aquesta, de la qual enguany ja presentem el número 10. Creiem, amb certa satisfacció, que hem assolit una part important dels objectius que ens vam proposar el 1997. No és fàcil, per a una entitat petita com la nostra, només amb una cinquantena de socis, mantenir el ritme de treball que hem aconseguit.

Aquest desè número de *L'Espai*, sense proposar-nos-ho, té més pàgines que els anteriors. Les col·laboracions han estat generoses i això ens ha obligat a canviar-ne lleugerament la composició. Com ja sabeu els que en sou lectors habituals, la revista té un dossier temàtic que, enguany, hem volgut dedicar a la Segona República. Creiem que és un deure recordar aquells anys esperançadors, en què la voluntat política era de fer de la democràcia la forma de govern del país, i que una brutal guerra civil i una dictadura van voler enterrar.

El dossier comença amb un article del professor d'Història Contemporània de la Universitat de Barcelona Ricard Vinyes, que ens dóna un marc genèric sobre el que va significar la Segona República més enllà de les fronteres del país que l'havia proclamada; aquest article va ser publicat l'any passat per la Generalitat de Catalunya a *Catalunya, una història europea*. El segueixen les

intervencions que Maria Salvo i Gemma Tribó van fer també l'any passat, a la Federació Obrera, en l'acte amb què començava a Molins de Rei la commemoració del setanta-cinquè aniversari de la proclamació de la Segona República, una commemoració a la qual la nostra entitat es va adherir. Maria Salvo, que va passar 16 anys a la presó pels seus ideals republicans, ens parla de la seva experiència i ens aproxima al coneixement d'algunes lleis republicanes a favor dels drets de les dones tot comparant-les amb les dictades pel franquisme. Gemma Tribó articula un discurs clarivident i crític en què reivindica la necessitat de recuperar la memòria històrica de tantes i tantes persones que van ser mal jutjades. De les execucions, sempre injustes, que van dur a terme els vencedors de la guerra en dóna testimoni Mercè Sellés, amb el judici sumari i les cartes des de la presó d'un republicà. El retrat del Molins de Rei de l'època el fa Cèlia Cañellas, a partir d'entrevistes realitzades pels seus alumnes de l'Institut Lluís de Requesens; el testimoni de persones que van viure aquells anys omple de realisme l'article. De l'ensenyament en parla Conxita Solans, que ens explica els avenços d'una renovació pedagògica que, tot just iniciada, va acabar amb el fracàs de la guerra. Marta Gimeno i Gemma Gimeno reflexionen sobre les conquestes republicanes en favor de les dones i les dificultats que hi va haver per assolir-les. I finalment, Francesc Santolària parla del compromís social i polític d'una actriu universal nascuda a Molins de Rei que es va exiliar amb l'esperança de tornar però que ja no ho va poder fer en vida.

*L'Espai* número 10 inclou quatre articles més, uns d'autors consolidats i d'altres de persones que s'inicien en el compromís engrescador de la recerca. Josep Fernández ens parla del Molins de Rei medieval i de les lluites pel seu domini. Carles Guirado ens introdueix en la toponímia del terme municipal de Molins de Rei. Amb David Lobato entrem en l'organització del fons documental del municipi i ens obre la porta per accedir-hi. I per acabar, Rosa M. Coso i Montserrat Fisas ens parlen del Comerç Just des dels seus inicis fins que gràcies a l'acció voluntària d'un col·lectiu Molins de Rei li dóna acollida.